

למשפחותם
לבית אבותם
תולדות משפחות מיוחדות בישראל
מרדכי ברנשטיין

"דער גאלדינער פאהן" (דגל הזהב) - כך התבטא הרה"ק בעל ה'בית אהרן' מקארלין זיע"א בשם אביו על משפחה זו, אשר נודעה בייחוסה הרם לעשרות מגדולי וצדיקי עמנו | סדרה חדשה לתולדות משפחת גרוסמן, והשבויע: צאצאי הגה"ח רבי משה מרדכי חייקין, בנו- חורגו של הגה"ק רבי שמעון מנשה חייקין מחברון ונכדו של הגה"ק רבי מרדכי גרוסמן הרב מקימפלינג - בן הגה"ק רבי יצחק דוד 'הגדול' מלודמיר

משפחת גרוסמן

המשפחות המסתעפות

אופיר ■ אליפנט ■ ארנסטר ■ באז'נון ■ בוגומולני ■ בוימגרטן ■ בורשטיין ■ ביר ■ בלומנטל ■ בוליאן ■ בק ■ ברגמן ■ ברגר ■ ברזובסקי ■ ברנשטיין ■ גובנר ■ גליק ■ גנץ ■ גפנר ■ גרונר ■ גרוס ■ גרוסמן ■ דאוויד ■ דאכנר ■ דיוויד ■ דישון ■ דנדרוביץ ■ הוס ■ הירש ■ הנדלס ■ הניג ■ וולצר ■ וייג ■ ויינברגר ■ וייס ■ וייסמן ■ וינברג ■ וינגרטן ■ ויסנשטרן ■ ולנשטיין ■ ורטהיימר ■ זילברמן ■ זילברפרב ■ זלטניק ■ חיימסון ■ חייקין ■ חשין ■ טיטלבוים ■ טיפנברון ■ טלר ■ יוראל ■ יינס ■ כהן ■ כספי ■ כץ ■ לב לודמיר ■ לוי ■ לוין ■ לוינגר ■ לוריא ■ ליבוביץ ■ ליברמן ■ ליכטנשטיין ■ מוזאק ■ מיידנצ'יק ■ מילר ■ מרקוביץ ■ נוסבוים ■ נחשוני ■ ניוויר ■ נילנגר ■ סופר ■ סנדרוביץ ■ פינקוס ■ פלדבאו ■ פלדמן ■ פקשר ■ פרוכטנהדלר ■ פריד ■ פרידמן ■ פרקש ■ צילינגולד ■ צימורמן ■ צין ■ צ'רטנקו ■ קאליש ■ קוזק ■ קויפמאן ■ קידן ■ קראטיק ■ רהב ■ רובינשטיין ■ רוברטס ■ רוזנבוים ■ רוזנטל ■ רייכמן ■ שטיין ■ שטרן ■ שיינברג ■ שיליץ ■ שינדלר ■ שפירא ■ שפרן ■ שרייבמן ■ שרייבר ■ שרשבסקי

יחיאל איכל המכונה ראש סנהדריה'ה קטנה בפולניה". הוא שימש כראש הקהל בק"ק פוזנא ונשא על עצמו את עול הקהילה כפרנס מובהק. בס' פר' ועד ארבע ארצות' צוטט תקנות היסטוריות רבות מתוך מסמכים שהיו גנזים במרתפיו המאובקים של קהילת ישראל העתיקות, אשר רבי יחיאל איכל חתום עליהן.

רבי יחיאל איכל התייחס כנכד לרבנו יצחק הגדול מפוזנא בעל שו"ת רבי יצחק הגדול מפוזנא, שהיה נחשב לאחד מגדולי דורו ובין תלמידיו נמנה אף רבנו המגן אברהם'. הוא נפטר ביום י"ג טבת תקע"ח והותיר בירושה ספר קבלה עתיק בכתב יד שעבר במשפחה מדור לדור .

סיפר נכדו הגה"צ רבי ישראל גרוסמן ראש ישיבת פינסק קארלין: "בשנת תרע"ב נסע אבי החסיד רבי שניאור זלמן לסטולין, ובאותה נסיעה זכה להיות גם על קברו של ר' יחיאל איכל. לאחר מאמצים הגיע לאותה העיר שבה הוא טמון בפולין, הוא פנה לחברה קדישא והם מצאו כי לצד שמו היה כתוב

מחברון משמיעים שמועה מעצבת נפש ומרננת לב
כי גוע וימת ראש רבניה וזקן חכמיה הרב הגדול בתורה
וביראהו הצדיק וחסידי, מוהריד שמעון מנשה חייקין ז"ל,
בשנת השתים ותשעים לימי חייו, הוא' היה יליד שקלאב אשר
ברוסיא הלבנה, וכחמשים שנה ישב על כסא הוראה בעה"ק
חברון תובכיא ויהי אהוב ורצוי לכל אחיו, טוב ומטיב לרבים.
בכבוד גדול למדד הובל לקברותו, כל תושבי עהיק
חברון תיו' כספרדים כאשכנזים נהרו ביראת הכבוד אחר מטתו
ויעוררו עליו מספר מר, יוככו את השריפה אשר שרף ה.
יצרור ה' בצרור החיים את נשמתו, וישלם נחומים
לאביו ובירושלם ינוחמו.

יתרון חבצלת סודיע על פטירת הגה"ק רבי שמעון מנשה חייקין

משפחת גרוסמן המפוארת והנודעת, הינה אחת מהמשפחות החשובות אשר ראשיה נודעו ונחקקו בעט ברול בדברי ימי תולדות החסידות. משפחה של אנשי הצורה ורמי המעלה היושבים ראשונה בכלכות בצל צדיקי קמא', משפחה מיוחסת מגוע אראליים ותרשישים המתייחסת אל רבים מצדיקי קמא' גדולי התורה והחסידות בדורות קדמונים.

"דער גאלדינער פאהן" (דגל הזהב) - כך התבטא הרה"ק בעל ה'בית אהרן' מקארלין זיע"א בשם אביו על משפחה חשובה זו, אשר היתה ידועה רבות בשנים בייחוסה ובמעמדה הרם.

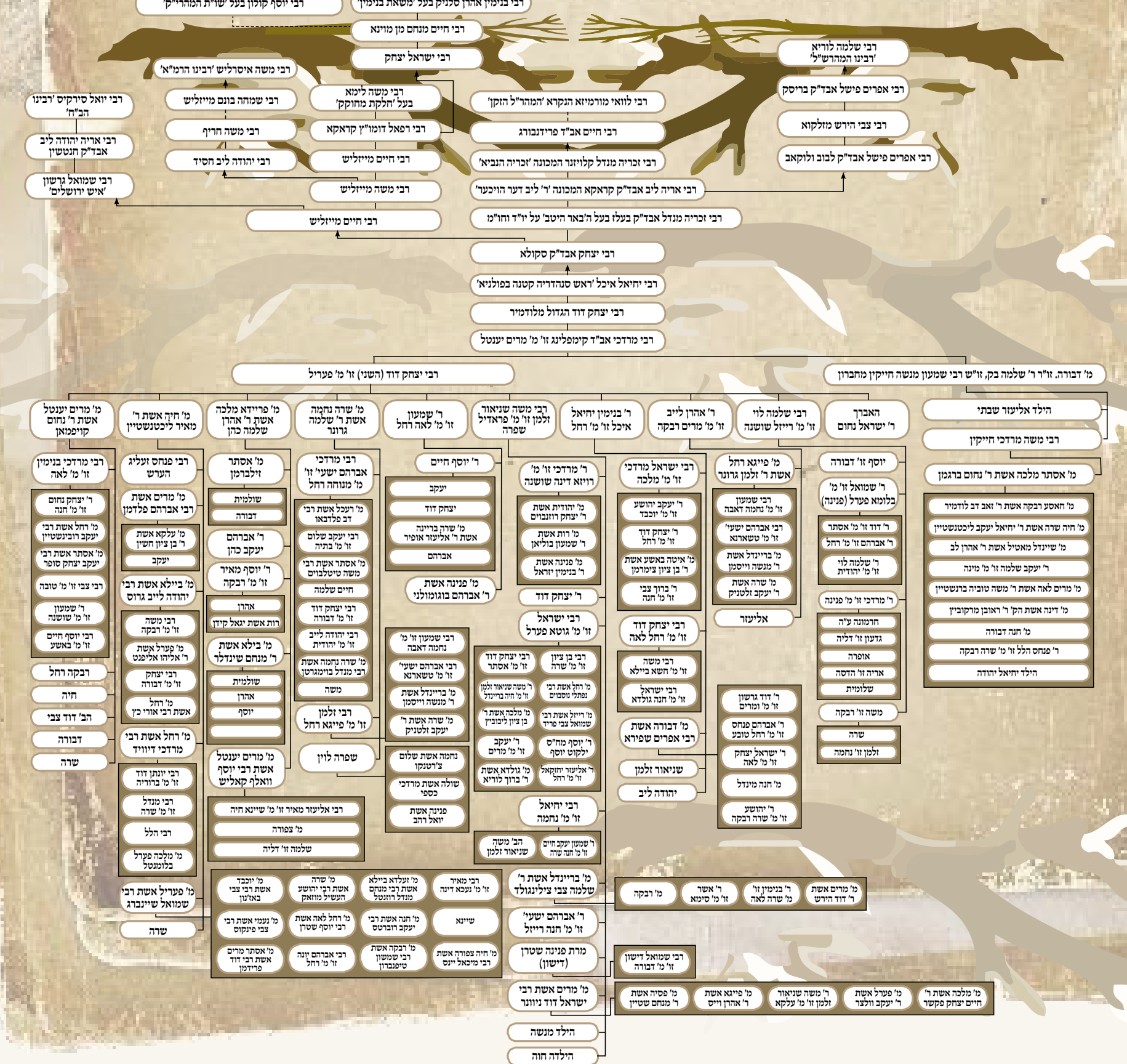
משפחה ענפה ורבת פארות הינה כיום משפחת גרוסמן, שראשיה הותירו אחריהם ננים ובני בנים השתולים על אדני התורה והחסידות; משפחה שפיארה ועודה מפארת את כותלי המזרח ביהדות התורנית ועל בניה נמנו וגמנים חסידים ואנשי מעשה, תלמידי חכמים מפורי סמים, ביניהם ראשי עם קודש רבנים, ראשי ישיבות ויושבי על מדין, עסקני ציבור ואישים דגולים הנטועים ומושרשים בכל חלקי ורדרי היהדות הנאמנה

בסדרה הנוכחית נסקר את ענף משפחת גרוסמן הקרלינאי, ועם זאת שומה עלינו להדגיש שישנן משפחות חשובות נוספות בארץ ישראל ובחול' המתקראות בשם גרוסמן, ועוד חזון למועד לסקר את תולדותיהן במסגרת מדור זה.

הגאון הצדיק רבי יצחק דוד הגדול מלודמיר

הראשון במשפחה שאודותיו ידועים לנו פרטים בהירים, הוא הגאון הצדיק רבי יצחק דוד מהעיר לודמיר, שהיה נמכונה בפי כל "דער גרויסער יצחק דוד" (ר' יצחק דוד הגדול). מגוע אראליים ות' רשישים גדולי ומצוקי ארץ היה, ותחילה נמנה בקצרה את יחסו: אביו של רבי יצחק דוד היה הגאון הצדיק המפורסם "רבי

אילן משפחת גרוסמן

קורבים אליו ביותר, והרה"ק מקארלין שידע והכיר את ערכו הרם נהג להתרועע עמו לעיתים תכופות ולהיוועד עימו בצוואת בעניינים רמים וטמריים מתוך עבותות של אהבה. רבי יצחק דוד הגדול נסתלק לבית עולמו ביום י"ב שבט תקצ"ט ונ' טמן באוהל מיוחד לצד אהל רבו הקדוש מהר"ש מקארלין, ועל מצבתו נחרת: "תלמידי חבר להרצ"צ רבי שלמה מקרלין".

בנו של רבי יצחק דוד הגדול, היה הגאון הצדיק **רבי מרדכי גרוסמן**, הרב מקימפלינג. גאון מופלא הבקין בכל חורי התורה איש חסיד וצדיק נשגב, מקורב לצדיקי ומאורי דורו ומקושר בכל לב ונפש אל רבו קדוש ישראל מרוזין זיע"א. התקשרותו אל רבו הקדוש מרוזין החלה כאשר בעת גלותו ונדודיו הרבים הוברח הרבי לקימפלינג הסמוכה לגבול חומנית, והתאספ בבית המרא דאתרא רבי מרדכי, ואף מחותנו הרה"ק מרדכי ליאכול משיחיתו, וכאשר בני העיר נכחו בהנהגת רבם, הצטרפו אליו וחדלו גם הם לקנות בשר משיחיתו. אלא שראש הקהל שהיה גס רוח, הצטרף לדעת השוכם ונקנמה החליט להפסיק את משכורתו כרב העיר. כך היה במשך כשנתיים תמימות, כשרבי מרדכי נאלץ להתמודד עם עוני ומחסור וחובותיו תופחים והולכים.

כל אותו זמן המשיך בנסיעות לרבו הקדוש שכבר תקע אהלו בס' דיגורה, אך אל הזכיר את המעיק עליו בחששו פן יבולע למציקים לו מקפירתו של הצדיק. באחת הפעמים אמר לו הרה"ק מרוזין שבדרכו חזרה לביתו יואיל לעבור דרך פרמישלאן בשליחות אל האי אספק' לריא המאירה הרה"ק רבי מאיר זיע"א השוכן שם. בשעה שעמד רבי

מן מווינה - חתן רבי בנימין אהרן סלניק מח"ס 'משאת בנימין'. ניתן למנות עוד גאונים וקדושים רבים מאבות המשפחה, אך כדי שלא להלאת את הקוראים בריאיון אלא את המפורסמים שבהם (והרוצה יעין עוד בס' אילני יחס חלק א').

ואכן על יחוס רם ונישא זה מסופר, שכאשר הגיע נכדו של רי"ד הגדול מלודמיר, החסיד רבי יצחק דוד (השני) אל האדמו"ר הרה"ק בעל ה'בית אהרן' מקארלין וסיפר שהוא נכדו של רבי יצחק דוד הגדול מלודמיר, אמר לו ה'בית אהרן': אצל אבינו (אדמו"ר הרה"ק רבי אשר הזקן מסטולין) היו קוראים את משפחת הסבא שלך רבי יצחק דוד: "דגל הזהב" (דער גאלדינער פאהן), כאשר היה יחוס אבותיו גאונים וצדיקים בעשרות דורות.

ובחזרה לרבי יצחק דוד הגדול: היה הגאון הצדיק **רבי מרדכי גרוסמן**, הרב מקימפלינג. גאון מופלא הבקין בכל חורי התורה איש חסיד וצדיק נשגב, מקורב לצדיקי ומאורי דורו ומקושר בכל לב ונפש אל רבו קדוש ישראל מרוזין זיע"א. התקשרותו אל רבו הקדוש מרוזין החלה כאשר בעת גלותו ונדודיו הרבים הוברח הרבי לקימפלינג הסמוכה לגבול חומנית, והתאספ בבית המרא דאתרא רבי מרדכי, ואף מחותנו הרה"ק מרדכי ליאכול משיחיתו, וכאשר בני העיר נכחו בהנהגת רבם, הצטרפו אליו וחדלו גם הם לקנות בשר משיחיתו. אלא שראש הקהל שהיה גס רוח, הצטרף לדעת השוכם ונקנמה החליט להפסיק את משכורתו כרב העיר. כך היה במשך כשנתיים תמימות, כשרבי מרדכי נאלץ להתמודד עם עוני ומחסור וחובותיו תופחים והולכים.

כל אותו זמן המשיך בנסיעות לרבו הקדוש שכבר תקע אהלו בס' דיגורה, אך אל הזכיר את המעיק עליו בחששו פן יבולע למציקים לו מקפירתו של הצדיק. באחת הפעמים אמר לו הרה"ק מרוזין שבדרכו חזרה לביתו יואיל לעבור דרך פרמישלאן בשליחות אל האי אספק' לריא המאירה הרה"ק רבי מאיר זיע"א השוכן שם. בשעה שעמד רבי

מרדכי לפני הרה"ק מפמרשילאן הרגיש כי שעת רצון מיוחדת נודמנה לו והשיח את כל אשר על ליבו. הרה"ק ענה לו כהאי לישא: "מאיר! רואה שחרב מקימפלינג איננו בעל חוב בעולם העליון, במילא גם בעולם הזה לא ישאר בעל חוב!..."

ברכת הרבי התקיימה במלואה, ומיד בשבוע נחפץ ליבם של מתנגדיו, וראש הקהל חזר בו לפתע ממעשיו וביקש לפייסו ופרע לו את כל הסכום של משכורתו נשים נכנסות בעזרת הגברים לא זה סילק ר' מרדכי כל כת חובותיו, ואף לאחר מכן עוד נשתייר בידיו סכום הגון ומכובד. על אתר החליט כי הגיעה העת למלאות את שאיפתו הגדולה משכבר הימים לעלות ולהשתקע בארה"ק, ולאחר תקופה יצא עם זוגתו מרת מרים ענטש, בתם ובנם היחיד דים בדרכם לחונן את ארץ ישראל.

לאחר נסיעה ארוכה והפלגה ימית רצופת תלאות הגיעו אל הרגע המיחול וכוּל לנשק את עפר הארץ הקדושה. כאן השתקע רבי מרדכי בצפת, שהייתה עיר מלאה חכמים וסופרים, חסידים ואנשי מעלה מופלגים וידועים, וברבים קבע את מושבו, כשעד מהרה הוכר כחד מחשובי וצדיקי צפת.

אולם למרבה הצער לא ארכו לו שם הימים, בעקבות מעשה מופלא בחינת 'נפש תחת נפש': באותה תקופה התפרצה בצפת מגפה איומה שרבים חללים הפילה, והנה באחד הימים נדו בק בנם יחידם הנער יצחק דוד במחלה זו, מצבו התדרדר והורי פאים אמרו נואש לחייו. כשמוע רבי מרדכי את הבשורה הקשה, החל להתפלא מתוך לב נשבר, ובכניית עצמותו וביקש רחמים עליו בהוסיפו בקשה נדירה, שבאם נגוה הגויזה, מעדיף הוא שייטלו את הנמשה שלו תחת נטילת נשמת בנו יחידו וממשיתו. תפילתו עשתה רושם והתקבלה במלואה, ולאחר זמן קצר החל מצבו של הילד להשתפר ואילו במקביל החל לפתע להתדרדר מצבו הבריאותי של האב רבי מרדכי, עד שנסתלק לבית עולמו ביום ו' חשוון, יום הילולת רבו הקדוש מרו"ן (ו"א שאף באותה שנה - תר"א) שהיה מקור חיותו. הוא נטמן בבית החיים העתיק בצפת בסמיכות מקום לקבר רבינו האר"י ז"ל.

הותיר אחריו ב' צאצאים: א. בתו היחידה מרת דבורה א' הגה"ק רבי שמעון מנשה חייקין מחברון. ב. הגה"צ רבי יצחק דוד גרוסמן (השני) ראש משפחת גרוסמן הקרלינאית בארץ הקודש.

התנו הגה"ק רבי שמעון מנשה חייקין זצ"ל

בתו היחידה של רבי מרדכי היתה **מרת דבורה** ע"ה, אשה גדולה וחשובה צדיקנית וכלילת המעלות. בזיווג ראשון נשאה להרה"ח רבי שלמה אלתר בק (ב"ר פנחס, ב"ר אליעזר שבתי מזוואניץ, בהרה"ק משה יעקב מזוואניץ. מדרה"ק רבי זאב וואף מטשארני-אוסטרהא, מגדולי תלמידי המגיד ממעזריטש ז"ע) ונולד להם בן בשם אליעזר שבתי שני פטר בקטנותו. אח"כ נולד להם בן נוסף בשם רבי משה מרדכי (להלן) אולם אביו ר' שלמה לא זכה לגדול מאחר ונפטר בצעירותו. נטמן בטי ברה סמוך לקברי אחותו והרה"ק מטשארני-אוסטרה.

בזיווג שני נישאה מ' דבורה להגה"ק **רבי שמעון מני**

שה חייקין זצוק"ל, מגדולי צדיקי חסידי חב"ד וראב"ד העיר חברון. הם גדלו את בנה יחידה מבעלה הראשון

- רבי משה מרדכי שנקרא בשם משפחת חייקין. הגה"ק רבי שמעון מנשה היה מדרשן תלמידי אדמו"ר האמצעי

וה'צמח צדק' מליובאוויטש ועוד זכה להכיר את בעל התניא. גדלותו וקדושתו נודעו בשעים ונישאים לשם

ולתהילה בקרב ישראל, ותקצר היריעה מלתאר ולשער הדוד והדרו, ויצוין רק כי אדמו"ר הגה"ק ה'צמח צדק' אמר

עליו כי הוא "הבינוני של התניא". נפ' בכ"ט סיון תרנ"ג וכבוד גדול עשו לו במותו.

בנה: הגה"ח רבי **משה מרדכי חייקין**, מגדולי חסידי חב"ד בא"י. נולד בטבריה בערך בשנת תרכ"ח. כאמור, היה בנו הרגול של הגה"ק רבי שמעון מנשה חייקין מחברון אשר גידלו וחינוכו ואף זכה להובילו לחופה בזקנותו. נשא את מ' חוה רייזל בתו הכבודה של הגה"ק רבי עקיבא יוסף שלוינגער בעל 'לב הענבר', כאשר לשמחת הנישואין נסע הרה"ק ראמ"ג מילעלב למיוחד לחברון לכבוד הגרע"י, ובעל ה'שדי חמד' שלח מכתב ברכה. רבי משה מרדכי חי

הרה"ג רבי נחום ברגמן חתן רבי משה מרדכי חייקין

הרה"ח רבי משה מרדכי חייקין בן מרת דבורה בת הרב מקימפלינג

רבי אברהם בנימין ב"ר בערל לודמיר

רבי יחזקאל נפטר חתן רבי בערל לודמיר

רבי בערל לודמיר חתן רבי נחום ברגמן

שהקדישו כל זמנם לתורה.

פעם נסע חתן עם חותנו לצפת לנישואי קרובתו (חותנו היה בן יחיד והיתה לו דודה שגרה בצפת, ומאחר שהיתה זו משפחה קטנה נסע רמ"מ לצפת וביקש מחתנו שיבוא גם הוא). בהגיעו לשם לא יכול היה ר"ג לסבול את הנעשה, מאחר וכבר אז השתוללה שם רוח הפריצות, ובאמצע החתונות כשראה וחתן נמשך נכנסות בעזרת הגברים לא יכול היה לשתוק ודפק בחוזקה על השולחן עד אשר נפלו הכלים ונשברו, וזעק מקירות לבו: "לא לחינם נחרבה צפת! אני מזהיר אתכם כי אם תמשיכו במעשיכם תיחרב צפת שוב!". מיד נעשה שם רעש, הוקים קמו בבושה ואילו הצעירים החלו לצעוק לעברו שהוא מפריע לשמחת חתן וכלה, אולם הוא הפטיר לעומתם: "אכן, חטאתי, אולם אם תתקנו אתם את מה שפגמתם אתקם גם אני את מה שפגמתי ואראה לכם שמחה יהודית מהי". הוציאו את כל הנשים משם, ואז נכנס הוא לתוך הימעגלים לשמח את החתן והכלה. ואמרו: "מי שלא ראה שמחה זו, לא ראה חתונה יהודית מהי".

היה מקורב אצל כל גדולי וצדיקי ירושלים שכידברוהו והעריצוהו מאד. ניתן בקול יפה, ואנשים שמעונו את קולו בלימוד או תפילה התעוררו לאהבת תורה ואהבת ה'. היה מראשי 'חברת המשמחים' ב-ים שנהגו ללכת ולשמח בחתונות. מקורב היה מאד אל כ"ק מרן אדמו"ר בעל 'שומר אמונים' זצוק"ל, וכן התקרב אל כ"ק מרן אדמו"ר בעל האמרי אמת' זצוק"ל אשר העריכו מאד וכל אימת שהיה מתפלל בבית מדרשו היה מכבדו בעליה. בערוב ימיו התרושש ומאז לא פסק פומיה מגרסא עד יומו האחרון, כ"ח במנ"א תש"ח. מפאת המאורעות שהיו אז, נטמן בצורה עראית בבית העלמין הסמוך לביה"ח 'עשרי צדק' במרכז ירושלים, ובכ' במר חשוון תש"ט נפטרה זוגתו ונטמנה שם. בשנת תש"ל הועברו עצמותיהם לחר הזיתים.

ילדיהם:

- מ' חאסע רבקה** ע"ה, נו' י' שבט תרס"ב יחד עם בעלה הקימו בית לתפארה. ביתה היה פתוח לרווחה והכל היו אורחיה הרצויים. משכלת אל דל, עזרה ותמכה בנצרכים. ממיסדות עזר ליולדות ובית לפליטות. נפט' י"ג מנ"א תשכ"ו. בעלה הרה"ח ר' **זאב דב** (בערל) לודמיר. נו' י"ג אייר תר"ס. נתייתם בילדותו מאביו, כשהוא בן י"א. טרם פטירתו ביקש אביו מהגה"צ ר' מענדל'ע שטרנברג-דעעשער זצוק"ל (נשיא כולל אוני גרין, תלמיד מרנא ה'דברי חיים' ז"ע. נקרא במשפחה 'דער פעטער', לאחר שכוו"ש נשא את מרת חיה שיימקא ע"ה אמא של מרת דבורה פייגא אם ר' בערל, לאחר פטירת אביה רבי זאב דב סלונים) שעמד סמוך למיטתו, שהיה אפטרופוס רוחני לצאצאיו, ומאז זכה להדרכתו בעבודת ה' והיה לזמנו עמו ביחידות. אח"כ למד בישיבת 'מורת אמת' בחברון. נישא בשנת תר"פ בירושלים. תלמיד חכם מופלג שניצל כל רגע פנוי ללימוד התורה לצד מסחרו בענף האתרוגים ועוד.

נאלי והיה חזון על מטשארני-אוסטרה. נולד בירר שלים שבין החומות בשנת תרמ"ב ונקרא על שם זקנו הגה"ק רבי נחום משאדיק. מילדותו היה מפורסם בהתמדתו הגדולה בתורה, והיה לו שיעור עם מרן הגר"ח זונפלד. לאחר נישואיו נכנס למסחר, כאשר את חצי יומו הראשון הוא מקדיש לתורה. ההצלחה האירה לו פנים, והיה מפריש מעשר ממעותיו ומחזיק עשרה אברכים תלמידי חכמים

בעלה הרה"ג **רבי נחום ברגמן** (בהג"ר אברהם בנימין). נולד בירר שלים שבין החומות בשנת תרמ"ב ונקרא על שם זקנו הגה"ק רבי נחום משאדיק. מילדותו היה מפורסם בהתמדתו הגדולה בתורה, והיה לו שיעור עם מרן הגר"ח זונפלד. לאחר נישואיו נכנס למסחר, כאשר את חצי יומו הראשון הוא מקדיש לתורה. ההצלחה האירה לו פנים, והיה מפריש מעשר ממעותיו ומחזיק עשרה אברכים תלמידי חכמים

רבי בצלאל ב"ר משה טוביה ברנשטיין

רבי משה טוביה ברנשטיין חתן רבי נחום ברגמן

הק' רבי שלמה חנוך מרדאדומסק הי"ד ז"ע ותדיר נשא על לוח לבו את דמות קדשו. בתקופת המלחמה עלה לארץ, כאשר הספיק בחסדי שמיים, ובהתמסרותה לזולת. בשנת תרצ"א רונה. התיישב בת"א והיה מגדולי העושים למען חסידות ראדומסק. בהגיע גאב"ד פרשבורג מרו בעל ה'דעת סופר' ונאמנות וזכה להוקרה רבה מצידו. התקרב לאדמו"ר אים הק' מרו"ן ז"ע ע"י חותנו והיה לנאמן ביתם. בהגיעו לארה"ב הפך לאחד מגדולי עסקניה של אגו"י. שימש כיו"ד מפעל 'הדף היומי' ופעל להחדרת רעיונו הטהור בהקמת שיעורי תורה. לכותנו נוקמים מאות ורעיונו של שיעורים בדף היומי בארה"ב. כיהן כחבר נשיאות 'אגודת ישראל' והיה יד ימינו של נשיא אגו"י הרב משה שרר ז"ל. זכה לאמונם של מרנן ורבנן גדולי ישראל ז"ע והיה מקורב לכ"ק מרנן האדמו"רים מבאיאן ומבלאז'וב ולמרנן הגאונים רבי משה פיינשטיין ורבי יעקב קמיינצ'יק זצוק"ל. נפטר כ"ה שבט תש"ע;

מרת מרגליא מינדל ע"ה, אשה יקרה צנועה וחסדה עמדה לימין בעלה הרה"ח ר' יהודה מנחם באום שליט"א, מחשובי חסידי נאשינוב, מו"ר ספר 'קול שמחה' מקנו הרה"ק רש"ב מפארשיסחא עם פירושו 'קול מבשר' ו'ערוגות הבושם';

מרת **חנה**, בעלה הרה"ח ר' נחמן אלבוים שליט"א;

הרה"ח **רבי מרדכי** ז"ל, מחשובי חסידי באיאן וממקורביו של הרה"ק ממתנובאק ז"ע. מופלג במידותיו, סמל לדוגמה לצניעות ושרות. ניצל כל רגע פנוי ללימוד התורה, איש יקר טוב ומייטיב. נו' ז' ניסן תרצ"א ונפ' כ"ז אלול תש"מ ונטמן בהר הזיתים בירושלים. זו' מ' חיה שרה תח' בת הרה"ח ר' שמואל בן ציון רבינוביץ;

הרב חסדי **רבי אברהם בנימין** ז"ל, נו' י"ב אייר תרצ"ג, חתן מרן ה'חשב סופר' מפרשבורג זצ"ל. תלמיד חכם שלצד מסחרו ניצל את זמנו והנהג בתורה הקדושה. חבר הגדלת תורה ויהדות לעם. קירב וחיונן רבים לתורה. מראשי צעירי אגו"י בירושלים, מחשובי חסידי באיאן, ומתמפללי מנייני הקבוע של מרן ה'ביט ישראל מגור' שהתוהה את דרכו בחינוך. נפ' י"ז כסלו תשע"א ומנו"כ בהר המנוחות. זוג' מ' שרה מלכה תח';

מרת **חיה סימה** תח', בעלה הרה"ח ר' יוסף דוד קאהן ז"ל, נו"נ להגה"צ רבי שמחה זיסל חסבא מקעלם ז"ע. תלמיד חכם גדול ומחשיר בי תלמידי מתיתבת 'מורה ודעת', לצד עסקו במסחר היה הוגה בתורה וידוע היה בישרותו ואצילותו. נפ' ח' טבת תשס"ט.

2. **מ' חיה שרה** ע"ה. נפטרה ט"ו שבט תש"ז ומנו"כ בהר המנוחות.

בעלה הרה"צ ר' **יחיאל יעקב ליכטנשטיין** (ב"ר אשר אנשיל). מיקירי קרנא קרישא ירא שמים מרבים, היה בן אחר בן להגה"ק רבי הלל מקאלמייא זצוק"ל. מראשי השוחטים בירושלים ומקפיד על קלה כחי מורה יותר מהקובל והיה שו"ב אצל הרה"ק מהר"א מבעלזא זצוק"ל שמסך על נאמנותו. נפטר ח' אדר תש"מ ומנו"כ בהר המנוחות.

3. **מ' חנה** ע"ה, בעלה הרה"ח רבי אשר וילהלם ז"ל בהרה"ח ר' חיים דוד ע"ה). מיקירי חסידי חב"ד' נקברא דעשפריא. נהנה מיגיע כפיו. מוקיר תורה ואיהו גופא צורבא מרבנן. חסיד ואיש חסד. הקים משפחה ענפה של ת"ח חסידים ואנשי מעשה, מחשובי ומשפיעי חסידי חב"ד; הרה"צ ר' **אברהם בנימין** ז"ל, שו"ב אומן במלאכתו. ראש השרי חטים בירושלים ת"ו). מיקירי חסידי חב"ד' נקברא דעשפריא. נהנה מיגיע אחרן, דבוק בכל לבו ברבותיו. דבק בתורת החסידות ובעל תפילה נפי לא, זו' מ' הענטשע ע"ה; מ' **ליא**, בעלה הרה"ח ר' יוסף ואליץ מטבריה ז"ל; מיקירי חסידי קרלין סטולין בעיה"ק טבריה ת"ו. שומר משמרת

הקודש במסירות נפש בבית הכנסת קארלין בטבריה, בית מדרשו של הרה"ק ר' מנחם מענדל מוויטנסק, על כיהם כי כנרת; הגה"צ רבי **משה מרדכי** זצ"ל, מחשובי חסידי ליובאוויטש ומגדולי אנשי ירושלים של מעלה. נולד ביום ט"ז לחודש שבט תרצ"ו, מגיל צעיר עד זקנה נמשך ללימוד התורה ביגיעה והתמדה רבה, בהתענגו על זיו אמרי התורה כמוצא שלל רב, ומזוויה שאב את חיותו כל הימים. תפילותיו המרטיטות היו לשם דבר ואף שימש כשליח עבור נאמן שידע לרצות את קונו בהשתפכות הנפש ודביקות מופלאה כבן המתחטא בפני אביו ומתוך כבי ותחנונים, והיה מרעיד את כל שומעיו לתשובה ולהתעוררות. איש ירא אלוקים אשר התורה ומכמניה היו לחם חוקו וממנה היה ניזון כל הימים, עובד ה' מערערי עזוז ותעצומות, בדרכי קדושה ופרישות יתירה בהיותו בז לכל ענייני עולם הזה ותענוגיו שהיו זרים לו. בהיותו נער בגיל 10 שנים התבטא עליו הרה"ק בעל 'שומר אמונים' זצוק"ל לא- חר שהתבונן בצנותו: "מולא איך בא לילד קטן ראת שמים במידה גדושה שכזו". כל ימיו היצר בצערן של

רבי משה מרדכי ב"ר יחיאל יעקב ליכטנשטיין

רבי יוסף זאלי חתן רבי יחיאל יעקב ליכטנשטיין

ישראל, בכה והתאונן על כך רבות ואף הרבה בתעניות לאוקמי שכי

נחא מעפרא ומדי לילה היה שופך לבו בדמעות בעריכת תיקון חצות.

בהיותו מצפה לישועה נהג להתפלל מדי יום ליד הכותל המערבי בתחינה לביתא ומשיח ובגין בית הבחירה במהרה. דבק בצדיקי אמת

זכה מהם לאותות חיבה והערכה יתירה, היה קשור בכל עוז לכ"ק מרן האדמו"ר הרמ"מ מליובאוויטש זצוק"ל בנתייבבו כחייל נאמן למבצ' עי הקודש, היה איש אמונם של גדולי הדורות שסכמו עליו בעבודת

הקודש כנבא! צדקה מסור ונלהב לפרנס אלמנות ויתומים. ענוותנותו וצניעותו דרכיו היו מופלאות עד מאד. נפ' כ"ד אייר תשע"ז. זו' מ' אסתר תח', בת הגה"ח רבי יהושע העשיל פרנקל זצ"ל, מגדולי חסידי ברסלב

ומנהל רוחני דיישית פרשבורג בירושלים;

מרת רייזל תח', בעלה הרה"ח רבי דוד פרשמן אלימלך שליט"א, עוסק במלאכת שמים בחינוך ילדי ישראל על טהרת הקודש, מיקירי

חסידו באיאן בעיה"ק ירושלים ת"ו).

3. **מ' שיינדל מאטיל** ע"ה, נפטרה כ"ז תשרי. מלאה בחכמת חיים.

חגרה עוז מתניה לחנן את בניה לתורה ויר"ש. נודעה כשרכנית והקי

מה בתים רבים בישראל. נודע בשערים מעשיה. בעלה הרה"ח ר' **אהרן לב** (ב"ר יצחק מאיר). מחשובי חסידי גור, ת"ח מופלג שכבר בהיותו

בחור כבר היה בקי בש"ס. נפ' כ"ט אדר א' תשמ"ו. (הוריו: מ' רחל, בעלה הרה"ח ר' משה לב; הרה"ח ר' יהודה יוסף ז"ל, שו"ב מומחה, זו' מ' הינדא ע"ה לבית כהן; הרה"ח רבי זלמן ברוך, זו' מ' חנה לבית דייטש; מ' **דבורה בלומא** תח', בעלה הרה"ח רבי אריה ליב גובנר ז"ל; הרה"ח ר' **יחיאל דוד**, זו' מ' מלכה; הרה"ח ר' **משה מרדכי**, זו' מ' לאה; הרה"ח רבי **אברהם בנימין** ז"ל, בארה"ב, מגדולי בעלי החסד, ביתו פתוח לרווחה למשר

לחים ולעניים, זו' מ' שרה תחי'; מ' **חנה**, בעלה הרה"ח ר' משה מנחם קוזק; מ' **רייזל שושנה**, בעלה הרה"ח רבי נחמיה שרייבמן ב"מ ביישיבת 'תפארת משה בצלאל - גור; הרה"ח ר' **ישעי'**, זו' מ' טוביה; הרה"ח ר' חקיהו; הרה"ח ר' **יצחק מאיר**, זו' מ' אסתר; הרה"ח ר' **שמעון**).

4. הרה"ח רבי **יעקב שלמה ברגמן**. יצא לארה"ב בשנות תר"צ ושי

מש שם ברבנות, בלא לזוז מכל מנהג ירושלים. כל מי שביקר בימים ההם באמריקה ידע כי על שולחנו יוכל לאכול כשר, ורבים סעדו אך ורק אצלו. שימש גם כמנהל, ומל מעל 3,000 ילדים, שרבים מהם נכנסו

לבריתו של אאע"ה רק בזכותו. נפ' ט"ט טבת תש"ז. זו' מ' **מינה** (ב"ר מאיר)

נפטר כ"א אדר. (הוריו: מ' **רבקה** לאה רייס).

5. **מרת מרים לאה** ע"ה. היתה ידועה באצילות נפשה

וביראתה התורה, ובהתמסרותה לזולת. בשנת תרצ"א נישאה לבעלה הרה"ח **רבי משה טוביה ברנשטיין** ז"ל.

נולד לאביו רב יצחק דוד בהגה"צ רבי בצלאל דיין, ביי רושלים שבין החומות בכ"ג מנ"א תרע"ב, בברכתו של הרה"ק רבי דוד בירדמן מלעלוב זצ"ל. שמו בישראל, משה טוביה, כרוך בסיפור מעניין, יומיים לפני הברית חלם אביו שאיש יקו, המציג עצמו כדודו ר' טוביה אבד"ק בריגל, שנפטר תקופה קצרה קודם לכן, אומר לו כי חיות ועו רצונו ששמו יהיה קיים בא"י, לכן הוא מבקש ממנו שיקרא לבנו הנולד לו "טוביה" על שמו.

אולם, מלכתחילה הוא חשב לקרוא לו ע"ש חותנו רבי משה ישראל ברנשטיין זצ"ל. למחרת בבוקר הגיע אביו רבי בצלאל דיין לבקר את הולדות והתניק והוא סיפר לו על חלומה רבי משה פיינשטיין ורבי יעקב קמיינצ'יק זצוק"ל. "גם בחלומי הוא הופיע וסיפר לי שאינך מסכים לבקשתו, וביקש שאשכנע אותך לקרוא לתינוק על שמו". משכך החליטו להיוועץ ברדצ"ש אודות החלום והשם. ענה להם הרבי ואמר:

"הרי בלאו הכי צריך להוסיף עוד שם, כיון שרבי משה ישראל נפטר צעיר לימים, והרב מבריגיל, לעומת זאת, זכה לזקנה; בנוסף לכך, השם טוביה הוא משמותיו של משה, ומדוע אם כן לא למלא את בקשתו של יהודי טוב, אשר היה חובב א"י מובהק?".

על אתר החליטו לקרוא לו משה טוביה.

כל ימיו למד בת"ח חיי עולם, מלילותיו ועד זקנותו. למרות העוני ששרר אז בירושלים לא עזב את הישיבה ורק שעות בודדות הקדיש למחייטו ולמשפחתו. בשנת תש"ח התחיל בעבודת ה'הלומים, אך גם אז דאג לסדר שיעורי תורה עבור בני הנעורים שעבדו בנפך או, וגם יסד את פועלי אגו"י בירושלים לכל ילכו לרעות בשדות אחרים. הרבין תורה לצעירים שעבדו אתו בביה"ד ליהלומים בשיעור גמרא שמסר בביהמ"ד בתי הורנשטיין. שימש במשך שנים כמוכיר ביישיבת חיי עולם, כיתת רגליו לחו"ל לטובת המוסדות במסירות רבה. נפטר בשם טוב בליל שב"ק בצום י"ז בתמוז בשנת תשמ"ח, זו' מרת מרים לאה נפ' י"ד באלול בשנת תשמ"ט.

(הוריו: הרה"ח רבי **בצלאל אברהם**, תלמיד חכם גדול וידען נפלא בספרי החסידות ואוצר כולם בתולדותיהם של צדיקים, בהיותו בעל זכרון פנומנלי היה מקור מוסמך לעובדא דצדיקאי ורבים וטובים ידעו שיתן לברר אצלו שאלות קודש ואורחותיהם של צדיקים מדורות עברו. היה בעל כשרון מופלא וידוע כמדקדק גדול במקרא, הנחיל לת-

למידים רבים את יסודות הדקדוק והקריאה הנכונה. רבות בשנים היה סופר סת"ם מומחה, זכה ללמוד אצל הסופר הירושלמי הנודע הרה"צ רבי יהודה אשר רוט זצ"ל, אשר באופן נדיר, כהוקרה על מעדותו של אביו ר' משה טוביה לימינו, מסר לו את רזי הכתיבה והעמדת הקולמוס.

ואכן היה ידוע ביופי תכניתו עם כל הדקדוקים וההידורים, לצד חומי רות והנהגות טובות שנהג בהן בעת מלאכת הקודש. היה נעים וזמיר

ישראל ובקולו הנעים היה שופך את צקן לחשו לבורא בהשתפכות הנפש, כשמשו כשליח צבור בימים הנוראים וביומי דפגרא בבית הכי

נסת 'בית ברוך' במשך עשרות בשנים, והיה סוחף עמו את הצבור לת-

פילה דביבקות ובמימיות ומעוררם לתשובה ומעשים טובים. בשנותיו האחרונות, על אף יסוריו הרבים עמל לרכוז את כל תולדות המשפחה הרוממה וזכה לתאר את סדרת המעשים של המוניטין 'אילני היחס', בהם מסוקר ייחוסו בקודש של משפחות ברנשטיין, שלוינגר וברגמן ועוד. נפ' בשם טוב ביום השבת... שנת תשס"ו. זוגתו מרת אסתר תח' בת הגה"צ רבי דוד עליה זצ"ל זצמנן זצ"ל;

ה"ח רבי **חיים מרדכי**, מחשובי המתכנים בישי

בות הק' זק' נו' מ' חיה; ה"ה רבי **בנימין יהודה**, זו' מ' מרים; ה"ה רבי **יוסף אשר**, זו' הצהה"ח מרת מאטיל

דבורה ע"ה בת הרה"צ רבי יעקב יצחק מלעלוב ירושלים. שותב לב ובעלת מידות טובות ותרומיות, ספוגה גדושה של אמונת חכמים והתמסרה לגידול צאצאיה בדרכי התורה והיראה, נפ' י"ח אדר

א' תשס"ח; מ' **נחמה פערל**, בעלה הרה"ג רבי אברהם אברהם מראשי ישיבת קארלין סטולין).

6. **מ' דינה** ע"ה. נשארה באלמנותה שנים רבות, ידיה שלחה בכישור וכפיה תמכו פלך, עבדה בבית היתומים 'דיסקין' והיתה תופרת בגדים כי לא רצ' תה ליהנות מאחרים. נפטרה ו' אלול תשס"א. בעלה הרה"ח הק' ר' **ראובן מרקוביץ** (ב"ר יחיאל מיכל) הי"ע. תלמידו ומקורבו של הרה"ק בעל ה'שומרי אמונים' זצוק"ל, ומקורב מאד אל הרה"ק מבעלזא ז"ע. קירב מאד ואירח בביתו ילדים פליטי השואה, אשר נשארו בזכותו חסידים ואנשי מעשה הם וצא

צאיהם. בימי המלחמה ברח ממאה שערים, שהייתה קרובה אל הגבול, למחנה יהודה, אולם שם השיגו

בחופת רבי אשר וילהלם חתן רבי יחיאל יעקב ליכטנשטיין, הססדר קידושין ביק מרן ה'דברי יואל' מסאטמאר ז"ע

כדור האויב ונהרג ביום כ"א אייר תש"ח, ה"ד. (בנם: הרה"ח ר' אהרן, מחשובי חסידי תולדות אהרן, זו' מ' חוה לאה)

7. מ' **תנח דבורה**. אשה כלילת המעלות. כאשר ירד אביה מנכסיו היתה כאניות סוחר ושלחה ידיה במסחר להחיות את נפש אביה, כאשר כמעט את כל כספה מסרה לו בשמחה. לאחר נישואיה פתחה מכבסה, ולאחר זמן פרצה ל"ע שריפה ונכוותה קשות. שבעה שבועות נאבקה על חייה ושכבה על ערש דווי, ולמגינת לב כל משפחתה שבקה חיים ונפטרה בלא בנים ביום ל' סיוון תש"ד.

8. הרה"ח ר' **פנחס הלל**. תלמיד חכם וירא שמים, נקי כפיים ובר לבב איש צנוע ומעלי. הקפיד מאד ובעל ידע נרחב בכל מנהגי ירושלים ועל מצבתו ביקש שירשמו רק שהיה איש ירושלים. תלמיד מרן הגרא"ז מלצר, אשר חיבבו מאד, ולמד עם האריות שבחבורה הגריי"י פישר והגר"ב קרויזר זצ"ל. בעל זכרון מופלא. נהנה מיגיע כפיו בניהול בית מסחר 'קפה ברגמן' (שהיה ממוקם מול הכניסה לביהמ"ד הגדול 'בית ישראל' דחסידי 'פינסק קארלין' בירושלים) והיה מפורסם בישורו ובקהפתו הרבה ואדמו"רים ורבנים ידעו שעליו אפשר לסמוך בעניני כשרות, ובעיקר לצורך פסת. מסחרו לא פגע בעסק תורתו וניצל כל רגע פנוי ללימוד. נפ' ג' אלול תש"ס. זו' מ' שרה רבקה (ב"ר חיים רוקח). מגוע רבנים ותרשישים, נכדת ה'מעשה רוקח', בעל 'הלבושים' ועוד. אשה גדולה וחכמה, עמדה לימין בעלה ועסקה בגמ"ח בצנעה בגופה ובממונה. ביתה היה פתוח לכל מר נפש. ההיחידה בצניעותה בכל תחומי החיים. נפטרה י"א תשרי תשס"ו. (חוריי: מ' נחמה בעלה ה"ה ר' שמואל ויסנטורן; ר' נחום: ר' אלעזר; מ' דבורה, בעלה ה"ה ר' משה נחום ולנשטיין; מ' אסתר מלכה, בעלה ה"ה ר' מרדכי גפנר)

9. הילד **יחיאל יהודה**. נפ' ל' סיוון תרצ"א.

בשבוע הבא: בנו של הרב מקימפלינג - רבי יצחק דוד גרוסמן השני וצאצאיו.

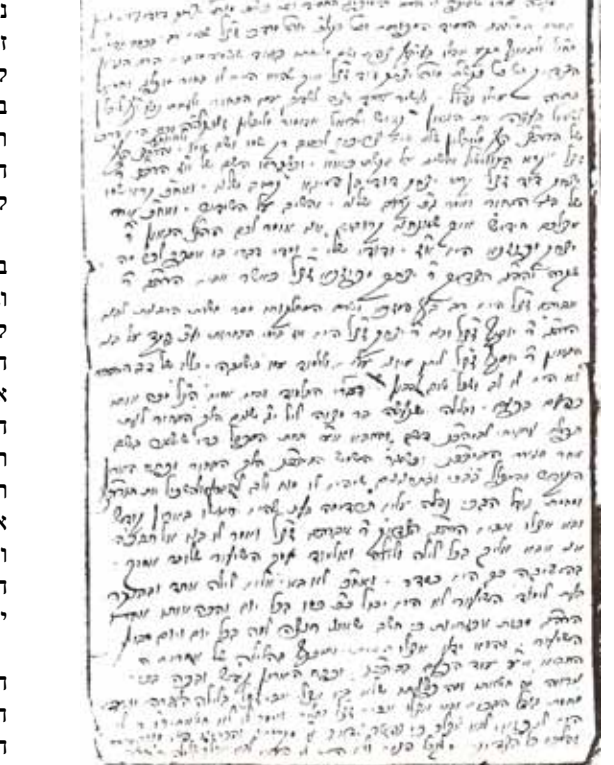

בשמחת נישואי בת רבי אהרן לב חתן רבי נחום ברגמן, מיסין לשמאל: כ"ק מרן אדמו"ר רבי דוד מרחטסטריווקא זצוק"ל - ססדר הקידושין, רבי ברוך ווינשטוק, רבי נחום ברגמן, רבי אהרן לב, החתן

תולדות ומקורות:
'גדול בישראל' - פרקי חייו של הגה"צ רבי ישראל גרוסמן ראש ישיבת פינסק קארלין. תשואות חן ונכדו מחבר הספר הרב שמואל הניג על עורתו הרבה בחפץ לב ובמאור פנים; 'אילני יחס' חלק א' - משפחת ברגמן; 'חסידי קארלין בירושלים' להרה"ח רבי אהרן חיים הויסנאן; 'דגל הזהב' - תולדות משפחת גרוסמן; 'נצח משה' להרה"ח ר' יחיאל גרוסמן; 'לב ישראל' - מתורת הרה"צ רבי ישראל גרוסמן; מדור 'למשפחותם לבית אבותם' שלינגנר, ברנשטיין, לוד-מיר, ברגמן; ידידיו העומדים לימינו בכל עת הרה"א אפרים רוטנברג והרה"ח רבי ברוך אשר קולא. כן תודה מיוחדת לכל אחד ואחד מבני המשפחה הרבים אשר היו לנו לעזר בליקוט ואיסוף החומר.

"יצחק דוד בן פייגא קרוב שלנו!"

הייחוס שהתגלה על-ידי סיפור מופלא שהוטמן בכתב-יד עתיק

הרה"ק בעל ה'דרכי תשובה' ממונקאטש, רכש בשנת תרס"ח

את כתב היד של שו"ת רבינו יצחק הגדול מפונא (אב"ד לוצק, הורודנא, וילנא ופונא. היה תלמיד בעל קיקיון דינה והגר" אברהם ז"ק אב"ד באר. היה רבו של בעל המגן אברהם - והמנ"א מביאו בספרו סימן א' סק"א. נלב"ע ביום ט"ו סיון תמ"ה ומנח"ל בפונא).

כשנודע בארץ על דבר רכישת כתב היד, שלח אליו רבי אליהו מארדר מירושלים מכתב אודות כתבי היד של רבנו יצחק הגדול מפונא, ונספח מכתבו הוא כותב:

"...עד נמצא בפה מופלא אחד, נכד הגאון מהר" (מפונא), וסיפר לי מעשה עליו מהגאון מהר"י, וביקשתי שיכתוב לי בכתב ברוך, כדי להציע אלה הדברים לפני כהה"ק, אולי יישרו לפניו להביא הדבר באות זכרון בדפוס".
אותו נכד עליו התכוון רבי אליהו במכתבו, היה החסיד רבי יצחק דוד גרוסמן נכדו של רבי יצחק דוד הגדול מלודמיר. רבי אליהו צירף אכן אל מכתבו את פירוט את כל המעשה שעמד מרבי יצחק דוד, אותו קיבל ממנו אחר כך בכתב ידו לפי בקשתו. בהגיע המכתב לידיו של בעל ה'דרכי תשובה', צירפו אל תוך תכריכי כתב היד.

מן השמים התעכב הדבר, שטרם הגיע זמנו של הספר להפוך לנחלת רבים, ולא הסתייע בידו של בעל ה'דרכי תשובה' להביא את הספר לדפוס. הספר נפל בירושה לבנו הרה"ק בעל ה'מנחת אלעזר' ממונקאטש, ממנו עבר בירושה לחתנו הרה"ג רבי ברוך רבינוביץ, שמכר את כתב היד להרה"ג רבי יוסף בוקסבוים ז"ל מיידט ומנהל 'מכון ירושלים', בצירוף המכתב עם המעשה שסיפר רבי יצחק דוד גרוסמן, וכך יצא הספר לאור בשנת תשמ"ב בהוצאת 'מכון ירושלים'.

בהקדמה לספר הודפס נוסח המכתב הנ"ל, ובו מופיע מעשה מופלא שהתרחש עם רבי יצחק דוד הגדול מלודמיר בעת בואו אל החוה מלובלין. מתוכן הסיפור מתברר כי הוא היה נין ונכד לגאון רבנו יצחק הגדול מפונא.

המכתב פותח במילים הבאות:

"מעשה נורא שסיפר לי הרב המופלג החסיד וכו' כש"ת מוה"ר יצחק דוד גראסמאן בן הרב המאור הגדול החסיד המפורסם וכו' כקש"ת מוה"ר מרדכי זצ"ל, שהיה רב בכמה קהילות בחו"ל, ולבסוף תקע אהלו בעיה"ק צפת ושם נמנחתו כבוד, ששמע מוה"ר (מרדכי) מאביו הרב הגאון הצדיק וכו' וכו' כקש"ת מוה"ר יצחק דוד זצ"ל...". בהמשך מובא הסיפור במלואו, וכך היה המשע:

רבי פנחס הלל בר"נ ברגמן

יתכן וחסרים שמות במשפחות המסתעפות, בעה"ה ובל"ג הם ית' ווספו במאמר הבא.

הארות הערות ותגובות וכן תולדות וקורות משפחות, תתקבלנה בברכה במייל: mrb161@gmail.com וכן במשרדי המערכת.

על המצב

תקופת השנה לעלותו של רבנו שליט"א לכהן כרבה של היהדות החרדית בארץ הקודש

היום הזה מתמלאה שנה ראשונה להברקת אורו של רבה של היהדות החרדית על אדמת הקדש. ביום הזה לפני שנה בדיוק, קידמה היהדות החרדית שבארץ ישראל וביחוד זו שבירושלם, את פני רבה ומדריכה הרוחני. רבבות מישראל כתתו רגליהם עד אדמת מוצא לראות אור פני מלך וחלקו כבוד לתורה וכבוד לירושלם. באותו יום אשתקד דרכו רגלי רבנו על אדמת הקדש, בשערי ירושלם, ירושלם לבשה אז בגדי יום טוב, צהלו כל פנים ורחב כל לב ונתחזקו כל ידים. ירושלם מצאה את בחיר לבה, את העומד בפרץ, את ההולך בראש המחנה. היא הכירה את רבה מתוך השמועה, מתוך עברו המזהיר, מפּי גדולי הדור, וזה הספיק לה להיות בטוחה בהצלחתה, וזה הספיק לה שתקבל את פני רבה בלב סמוך ובטוח, בלי הוססים ופקפוקים. רבינו מצא את ירושלם משאת נפשו ואת העדה החרדית שבה, והעדה החר"י דית מצאה את רבה, את הודה ואת תפארתה.

ובכל זאת גדול הוא כבוד היום הזה - תקופת השנה, מכבודו של היום ההוא. ובכל זאת שמחת היום הזה היא יותר שלמה משמחת היום ההוא. אז היתה זו שמיעה, בטחון הבני על יסוד עדות, על יסוד עבר. השמחה של ירושלם החרדית היתה קשורה רק עם העתיד. והיום היא ראה, היום יש לה להיהדות החרדית עבר של שנים עשר חדש. היום אין היא זקוקה לתעודות והוכחות, אין היא בונה את שביעת רצונה על העבר של חוץ לארץ. שנים עשר חדש אלה הספיקו להדק קשר אמיץ בין היהדות החרדית ובין רבה. שנים עשר חדש אלה היו המון מאורעות כבירות, שבכל אחת מהן, הכירה ירושלם החרדית שיש לה רב ראוי לשמו, שאין היא יתומה עוד. קומתה של היהדות החרדית הלכה ונת"י שרה מיזם ליום ומחדש לחדש.

המאורעות השונות, והשאלות הצבוריות השונות שצפו ועלו על פני אופקה של היהדות החרדית בארץ ישראל, היו כה מגוונות, עד שהיה בהם כבדי להכיר על פיהם את רבה של היהדות לכל כווניו השונים, לכל קומתו השלמה, ובכל פנות שהיה פונה, נתגלה ונתברר שירושלם והיה לומד עם בנו הבחור, והיה אחיו שבע רצון, אע"פ שלא ידע כלום מזה, כי זה היה סוד כמוס.

"לילה אחד לא בא אביו אליו ללמוד עמו, ולמחרת לא הבין הבחור את השיעור של אחיו הרב ר' יוסף, וצעק עליו אחיו, כי חשדו שהוא מתעצל להתעמק בתבנת השיעור, והא ראה, שתמיד הוא כן מבין ובבוראי האשמה בו, והבוחה היה אסור לו לגלות לאחיו כי אביהם בא אליו מעולם העליון ולומד עמו השיעורים שלומדים בישיבה, ובגלל שבילילה קודמת לא בא אליו ללמוד עמו, לפיכך לא הבין את השיעור. ותיכף בלילה שלמחרת החביא את עצמו הבחור ר' יצחק עד הפעם בבית הכנסת, ופתח הארון הקודש ובהב בכיה רבה גדולה ונוראה, וצעק: 'אבא, מה חטאתי ומה פשעתי שלא באת אלי בלילה שעבר'. ושוב נרדם מחמת גודל הבכי, ובא אצלו אביו זצ"ל בחלום ואמר לו: 'לא חטאת ח"ו, רק לא היה לי פנאי לבוא אצלך, כי נפטר צדיק אחד מקרובינו, והכריזו בשמים פנו מקום לצדיק, והלכו כל הצדיקים לקבל פניו, וגם אני הלכתי לקבל פניו, ולא היה לי פנאי לבוא אליך'. והמשך לבוא אליו בכל לילה ללמוד עמו, עד שיאמר לו אביו: 'בני, אתה יודע את כל התורה כולה, והנה לי לשוב בישיבה של מעלה' – כך סיפר החוזה מלובלין וקאנו הגה"צ רבי יצחק דוד שמונ"כ בלודמיר".

בימים ההם השבוע לפני 80 שנה מ.בש

מתוך עתון 'קול ישראל' שבארכיון מרכז אגודת ישראל בירושלים

סרטיפיקטים חדשים לאגודת ישראל

על יסוד ההסכם עם הסוכנות, קיבלה אגו"י בשבוע זה את חלקה ב-1200 הסרטיפיקטים שנתנו בתור הוססה... הם נתחלקו ע"י מרכז אגודת ישראל בא"י, ירושלם, לפי הארצות. המספר היותר גדול נמסר למדינות אשכנז (פוליטי אשכנז) ופולין. ישיבת ההנהלה דנה על הבחירות לעירי"י, על שאלת המועצה המחוקקת ועוד.

הנציב העליון ביקר בבית החולים שערי צדק

ביום הרביעי אחרי הצהרים ביקר הוד מעלת הנציב העליון את בית החולים שערי צדק. הנציב העליון בא בלוית שלישו, הוא נתקבל על ידי מנהל הבית האדון הנכבד ד"ר ולאך הי"ו, ועבר את כל מחלקות בית החולים.

הנציב הביע את שביעת רצונו הגמור מכל אשר ראה, ואת שביעת רצונו זו הביע בדבריו החמים אשר רשם בפנקס האורחים. הוא שהה בהמוסד כחצי שעה.

המאורעות השונות, והשאלות הצבוריות השונות שצפו ועלו על פני אופקה של היהדות החרדית בארץ ישראל, היו כה מגוונות, עד שאין אנו מתהפכים אפילו מצד אחר אל הצד שני, כדרך המתעורר למחצה משנתו העמוקה.

...דברי בזה מכוונים בעיקר אל הגושים הצבוריים, אל הנהד לותיהם... אותם אני רוצה בזה להזכיר, שיטו און קשבת אל קול השופר הקורא גם להם להתעורר משנתם ומתרדמתם. תרדמה עזה נסוכה לאסוננו על ח"י חיי הצבוריים והכלליים של היהדות החרדית, עד כדי התאבנות החוש הצבורי שלה. בה בשעה שהחיים הצבוריים החלוניים הומים ותוססים בעליות מרוב הדות היצירה והמפעל, מוסדותיהם ארגוניים ומפעלותיהם ערים המה בפעולתם, מרץ וקדחתנות בכל מחניהם ומפעליהם – בה באותה שעה התרשלות ופיק ברכים, תנומה וחבוק ידיים בחיי" הצ' בוריים של היהדות החרדית. מוסדותי' היותר חיוניים נופלים ח"ו מאין עוזר ותומך, אין אותו המרץ והקדחתנות במפעליהם הכלליים והארגוניים... כשיות נדחות פזורות הולך לו כל יהודי חרדי את דרכו, הוא ומתאבק עם קשי יומו... ככל זאת ממשיך את תנומתו מבלי להי תעורר. גם העומדים בראש היהדות החרדית, מבלי יכולת להיות עד בין הישנים, נפלה עליהם תרדמה, וכאלו אך בחלום רואים המה את המתרחש במחנה היהדות החרדית, ויוצאים ידי חובתם כמו וקהל רק באנחה השוברת חצי גופם ומרפה את ידיהם מפעולות מרציות נועות.

לא נעלם ממני כל המכשולים והקשיים המונחים על דרך ההתפ' תחות הצבורית של היהדות החרדית, יודע אנכי בעצמי את כל אשר יהודי חרדי יענה על השאלה הזאת, כאשר ימנה על אצבעות ידיו

נפטר נשיא הרייך הגרמני המצביא הינדנבורג

הקונסול הכללי לממשלת אשכנז שלח לרבינו שליט"א מכתב הודעה על פטירתו של נשיא הרייך המצביא הינדנבורג. רבינו שליט"א השיב מכתב השתתפות.

מהיום: מכוניות עם 16 מקומות בקו חיפה–בגדד

חברת המכוניות חיפה–בגדד קבלה זכיון רשמי מאת ממשלת ארץ ישראל לשיפור בקו הזה. במכוניות אשר יסעו מחיפה לבי גדר יהיו ששה עשר מקומות, הנסיעה תארך 36 שעה. במכוניות יועמדו בחיות של מים קרים לשתיה.

●●●

- מודיעים שקרוב הדבר שמלך אטליא יבקר בקרוב בא"י.
- הנציב העליון לחופשה. ביום 20 אוגוסט יצא הנציב העליון לחופשה של חדשים.
- ממשלת פולניה התחילה במ"מ עם ממשלת ארץ ישראל בנוגע ליצירת קו תעופה בין ורשא לירושלם דרך בוקארשט.

עורו ישנים משנתכם

את כל אבני הנגף המכשילים את כל צעד ושעל הנעשה בכדי לארגן

צבור חרדי חי ופעיל.

אבל אין דבר שיעמוד נגד עדה צבורית. אם אין דבר שיעמוד נגד הרצון היחידי, מכ"ש שרצון צבורי יתגבר על כל מכשול ונגח אם תהיה הערות הדרושה לרצון זה. ואל הצבור הזה קורא קול השופר: "עורו ישנים משנתכם ונרד"מים מתרדמתכם".

